

2016 BİSAV Uluslararası Öğrenciler İhtisas Programı

T.C. BAŞBAKANLIK
YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLARI BAŞKANLIĞI

Bilim ve Sanat Vakfı'nın Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı katkılarıyla tertiplediği Uluslararası Öğrenciler İhtisas Programı Türkiye'de yüksek lisans ve doktora öğrenimine devam eden uluslararası öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel donanımlarının güçlendirilmesini, ilgi ve çalışma alanlarına ilişkin yeni olanakların sunulmasını, toplumumuz ve kültürümüzle olan manevi bağlarının kuvvetlendirilmesini, mezuniyet sonrasında ülkemiz ile her alanda kalıcı ve sürdürülebilir ilişkilere sahip olmalarının sağlanmasını amaçlamaktadır.

Programın Amaçları

- » Projenin temel gerekçesi Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin Türkiye'de üretilen ilmi birikimden yararlanmalarını sağlamak ve disiplinler-arası çalışmaların önemini vurgulamak, öğrencileri bu doğrultuda çalışmaya teşvik etmektir.
- » Yükseköğretimde olan öğrencilerin tez yazımına akademik danışmanlık yoluyla katkıda bulunmaktır.
- » Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin kendi aralarında ve Türk öğrencilerle güçlü bir iletişim ağı oluşturmalarını teşvik etmektir.
- » Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin ülkemizle sürdürülebilir kuvvetli bağlara sahip olmalarına yardımcı olmaktır.

İhtisas Programı

- » Toplamda 11 seminer verilecektir.
- » Seminerler 16 Nisan-4 Haziran 2016 tarihleri arasında yapılacaktır. 8 hafta sürecek ve Cumartesi günleri gerçekleşecektir.
- » İhtisas programına 50 öğrenci kabul edilecektir.
- » Öğrenciler için en az %80 devam oranı beklenilmektedir.
- » Devam şartını yerine getirip program sonundaki çalıştayda tebliğ sunan katılımcılara kitap hediye çeki armağan edilecektir.
- » Program dili Türkçedir. Tüm program BİSAV merkezinde gerçekleştirilecektir.
- » Program dahilinde İstanbul gezisi düzenlenecektir.

Seminerler

Ahmet
Okumuş

Siyaset ve Ahlak

Bu seminerde kadim asırlardan bugüne insanoğlunun inanıp benimsediği, ölküleştirip aradığı, kimi zamansa umudunu yitirip kendilerinden yüz çevirdiği bazı kadim mesele ve değerleri tartışacağız. İnsana açılan birer pencere olan bu meselelerin kaynaklarına inmeye çalışacak, Sokrat'tan Konfüçyüs'e, Fârâbî'den Kant'a farklı devir ve medeniyetlerden düşünür ve bilgelerin kılavuzluğuna başvuracağız.

- » Ahlâk ve Siyaset
- » Düzen
- » Adalet
- » Erdem
- » Özgürlük
- » İktidar

Ahmet Okumuş: İlk ve orta tahsilini 1976 yılında doğduğu İzmir'de tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını Fatih Üniversitesi Uluslararası İlişkiler programında "The Impact of Historical Imagination on Foreign Policy: The Case of Russia" ve doktorasını Sabancı Üniversitesi Siyaset Bilimi programında "Towards a Reconciliation of Virtue and Freedom in Contemporary Political Philosophy" başlıklı teziyle tamamladı. Hâlen İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta ve Bilim ve Sanat Vakfı Başkanlığı'nı yürütmektedir.

İstanbul Üniversitesi'nde 1950'de başlayan uygulama ve Ankara Üniversitesi'nde 1965'te başlayan teori ağırlıklı eğitim ile medya ve iletişim çalışmaları akademide kurumsal bir zemin bulmuştur. Günümüzde 60'ın üstünde fakültede hacmi giderek büyüyen medya ve iletişim alanıyla ilgili akademik çalışmaların Türkiye'deki tarihsel seyri ve karakteri, uygulama ve piyasa merkezli olmak ile kuramsal çalışma yapmanın çekişmesine, hatta çatışmasına sahne olmaktadır. Bu seminerde, Türkiye'de medya ve iletişim çalışmalarının genel seyri tarihsel bir perspektiften hareketle ele alınacaktır.

Yarım yüz yılı aşkın bir süredir Türkiye'de akademinin kurumsal yapısının bir parçası olan medya ve iletişim çalışmaları ile ilgili üzerinde durulacak konu başlıkları şunlardır:

1. Hafta: Giriş: Türkiye'de medya ve iletişim çalışmalarının genel çerçevesi, "Kayıp Yüzyıl" (1830-1930): Osmanlı modernleşmesi, Matbuat ve ilk çalışmalar (basın tarihine dair ilk metinler ve ilk doktora tezi- Ahmet Emin Yalman, 1914)
2. Hafta: Medya ve İletişim eğitiminin ilk evresi (1950-1970)
3. Hafta: Bir akademik alan olarak medya ve iletişim çalışmalarının Şekillenmesi (1970-1990)
4. Hafta: Multi-disiplineryapısıyla günümüzde medya ve iletişim çalışmaları (1990-)

Hediyetullah Aydeniz: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden 2001 yılından mezun oldu. Aynı üniversitede yüksek lisansını ve "Kamusal Entelektüel ve Medya" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü öğretim üyesidir. 2014-2015 yıllarında doktora sonrası araştırma sürecinde Cambridge Üniversitesi'nde çalışmalarda bulundu.

Araştırma teknikleri seminerinin temel amacı, katılımcıların akademik becerilerini tamamlamak ve geliştirmektir. Bu dört haftalık yoğun seminerde makale konusunun tespit aşamaları, alıntılama tekniği, içerik öğeleri, düzenleme öğeleri, üslup öğeleri, dil öğeleri ve sözlü sunuşlar gibi yazılı ve sözlü anlatımın temel kuralları verilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin belli bir referans sistemine bağlı kalarak akademik yazı yazma becerisi kazanabilmesi amacıyla APA yöntemi de işlenecektir. Sınıf içi tartışmaya dayalı bu seminerde temel kavramlar sunulduktan sonra katılımcıların değişik metin türleri üzerinde tartışmaları ve sonrasında da bu türlerin farklı yönlerini çözümleyerek çalışmalarında uygulamaları beklenmektedir. Böylelikle öğrenciler de metnin üretim, dolaşım ve alımlanma pratiklerini bizzat deneyimlemiş olacaklardır.

İlhan Süzgün: 2010 yılında Trakya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Osmanlıca yayımlanan Resimli Dünya çocuk mecmuası üzerine yaptığı çalışmayla 2013 yılında aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı. Derleme kitaplarda çeşitli yazıları yayımlanan İlhan Süzgün, bazı vakıflarda Akademik Türkçe dersleri vermektedir.

Bu seminerin ilk dersinde bilim tarihi içinde Aristoteles-Batlamyus dünya görüşünden Bilim Devrimine geçiş süreci kısaca ele alınacak, ardından Aydınlanma dönemi ve pozitivism çağına geçiş sürecini hazırlayan bilim tarihinin dönüm noktaları, kurucu isimleri ve belli başlı problemlerine değinilecektir. Birinci hafta özetlenen tarihsel arka plan ışığında 20. yüzyılda yeni bir disiplin olarak gelişen bilim felsefesinin temel kavramları, Popper, Kuhn ve Feyerabend gibi bilim felsefecilerinin yaklaşım ve teorileri üzerinden özetlenecek, Batı-dışı toplumların ve özelde İslam dünyasının modern bilimle yüzleşme tarzları seçilen örnekler üzerinden tartışılacaktır.

İshak Arslan: 1997 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'ni bitirdi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü'nde yüksek lisansını (2000) ve doktorasını (2007) tamamladı. Halen İstanbul Şehir Üniversitesi Felsefe Bölümü öğretim üyesi olan ve Çağdaş Doğa Düşüncesi (Küre Yayınları, 2012) adlı yayınlanmış bir çalışması bulunan Arslan'ın doğa felsefesi, bilim felsefesi ve bilim-din ilişkisi alanlarında araştırmaları devam etmektedir.

Bu seminer uluslararası ilişkilerin dinamiklerini, yapılarını ve süreçlerini anlamayı mümkün kılacak temel kavramları ve yaklaşımları tanıtmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda seminer modern devletler sisteminin ortaya çıkışını, evrilişini ve karakterini egemenlik, güvenlik, anarşi, hiyerarşi, güç, güçler dengesi, karşılıklı bağımlılık, kimlik, temsil ve söylem gibi temel kavramlar etrafında tahlil edecek ve bu kavramların etkin uluslararası ilişkiler teorileri tarafından nasıl kullanıldığını tartışacaktır.

İsmail Yaylacı: Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ile Sosyoloji bölümlerinde lisansını (2005), aynı üniversitenin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yüksek lisansını tamamladı (2007). Minnesota Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde "Performative Socialization in World Politics: Islamism, Secularism and Democracy in Turkey and Egypt" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı (2014). Halen İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Divan Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi ve International Journal of Middle East Studies dergilerinde makale ve değerlendirmeleri yayımlanan Yaylacı, eleştirel uluslararası ilişkiler teorisi, uluslararası normlar ve kurumlar, karşılaştırmalı siyaset, karşılaştırmalı siyaset teorisi, İslam siyaset düşüncesi, post-kolonyal teori, demokratik teori, demokratikleşme, İslamcılık ve sekülerizm alanlarında çalışıyor.

Bu seminerde İslam filozoflarının miras aldığı felsefî birikimin mahiyeti ve İslam medeniyetinde "felsefe" adında bir entelektüel etkinliğin ortaya çıkışı ve gelişim şartları incelendikten sonra önde gelen İslam filozofları bağlamında birkaç temel kavram/problem üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulacaktır.

1. Hafta: "Hiçten hiç çıkar": İslam medeniyetinin tevarüs ettiği felsefî miras ve tercüme hareketi
2. Hafta: Anahatlarıyla İslam felsefesinin gelişim tarihi ve İslam filozoflarının felsefe algıları
3. Hafta: Tanrı ve âlem: Tanrı'nın varlığı ve yaratma
4. Hafta: İnsan: İnsanın bilişsel güçleri ve mutluluk

M. Cüneyt Kaya: 2000 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. "İbn Sînâ Felsefesinde Âlemin Mükemmelliği Düşüncesi" başlıklı tezle 2002 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını, "İslam Felsefesinde Metafizik Bir Problem Olarak İmkân" adlı çalışmasıyla 2008 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı'nda doktorasını tamamladı. Hâlen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Türk-İslam Düşünce Tarihi Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır.

Bu seminerde, Mukaddime adlı eserinden yola çıkılarak İbn Haldun düşüncesi ana hatlarıyla tahlil edilecektir. Bu çerçevede, ilk olarak, özellikle modern dönemdeki şarkiyatçı literatürde İbn Haldun algısı değerlendirilecek, ardından İbn Haldun düşüncesinin varlık, bilgi, tarih-yazımı ve siyaset boyutları ele alınacaktır. Bu süre zarfında seminere katılanlardan Mukaddime'nin ilgili kısımlarını okumaları da istenecektir. Seminer, son yıllarda gerek Türkiye'de gerekse dünyada gittikçe artan bir ilgiye mazhar olan İbn Haldun düşüncesine dair sağlıklı ve bütünlüklü bir yaklaşımın ortaya konmasını amaçlamaktadır.

Mehmet Akif Kayapınar: Boğaziçi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü bitirdi (1999). Johns Hopkins Üniversitesi School of Advanced International Studies'de Uluslararası İlişkiler ve Uluslararası Ekonomik Teori alanlarında yüksek lisansını (2004) ve SUNY Binghamton Üniversitesi Philosophy, Interpretation, and Culture programında "Asabiyet Teorisi" üzerine yazdığı tez ile doktoraasını tamamladı (2010). Halen İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde öğretim üyesidir.

Bu seminerde günümüz Türkiye'sinin hangi tarihî temeller üzerine inşa edildiği, Osmanlı siyasal, toplumsal ve ekonomik yapısının temel unsurları, bu unsurların oluşturduğu düzenin zamanla nasıl değişim geçirdiği ve hangi süreçlere evrildiği, sistemin Cumhuriyet'e intikali ve devralınan/reddedilen mirasın muhtevası gibi mevzular kronolojik ve akademik kaygılara takılmadan sohbet havasında tartışılacaktır.

Mehmet Genç: 1934'te Arhavi'de doğdu. 1953'te İstanbul'da Haydarpaşa Lisesi'nden, 1958'de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye ve İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 1959'da Ankara vilayetinde maiyet memurluğu ve Şereflikoçhisar kazasında kaymakam vekilliği yaptı. 1960'ta İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde Türk İktisat Tarihi Enstitüsü'ne asistan olarak girdi. 1965'ten 1982'ye kadar aynı enstitüde İktisat Tarihi uzmanı olarak çalıştı. 1983'ten itibaren Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak İktisat Tarihi ve Tarih Metodolojisi dersleri verdi. 1985-2002 yıllarında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora sınıflarında Tarih ve Sosyal Bilimler konusunda dersler verdi. 1996'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Genel Sosyoloji ve Metodoloji dalında Doktora Şeref Diploması tevcih edildi. 1999'da emekliye ayrıldı. Hâlen İstanbul Şehir Üniversitesi Tarih Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. 1973'ten itibaren Osmanlı İktisat Tarihi alanında millî ve milletlerarası birçok seminer ve toplantıda tebliğler sunmuştur. Çeşitli dergilerde Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Yunanca yayınlanmış birçok makalesi vardır. Bu tebliğ ve makalelerin önemli bir bölümü bazı ilavelerle Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi adı ile Ötüken Yayınevi'nden 2000 yılında kitap olarak yayınlanmıştır. Kitap, yayınlandığı yıl Türkiye Yazarlar Birliği tarafından Fikir dalında ödüle lâyık görülmüştür.

Siyaset ve İktisat düşüncesinin ana konularının edebi eserler üzerinden tartışılacağı bu seminerde, özellikle klasik romanların modern bilinç üzerindeki etkileri üzerinde durulacaktır.

1. Tarih boyunca siyasi düşünce
2. Tarih boyunca iktisadi düşünce
3. Batı Klasiklerinde İktisat/Siyaset: Don Kişot, Robinson Crusoe, Faust, Moby Dick, Kalpazanlar
4. Türk Klasiklerinde İktisat/Siyaset: Müşahedat, Ferdi ve Şürekası, Kurt Kanunu, Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Mustafa Özel: Ağrı'da doğdu (1956). Naci Gökçe Lisesi (1974) ve Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi (İktisat 1980) mezunu. Marmara Üniversitesi İktisat Bölümü'nde yüksek lisans (1991) ve doktora yaptı (1998). Bankacılık, dış ticaret ve sanayi sektörlerinde yönetici ve danışman olarak çalıştı. Anlayış, Dergâh, İslâm, İzlenim, İktisat ve İş Dünyası, Yedi İklim, İktisat ve İş Dünyası, Dîvân İlmî Araştırmalar dergilerinde yazı ve çevirileri yayınlandı. İstanbul Şehir Üniversitesi İşletme Bölümü öğretim üyesidir. Çalışmalarından bazıları şunlardır: Piyasa Düşmanı Kapitalizm; Amerikan Yüzyılının Sonu; Birey, Burjuva ve Zengin; İstikbal Köklerde; Yöneticilik Dersleri; Etkili Yönetici.

Bu derste akademik özgeçmiş yazımının temel prensipleri ve iş görüşmesinde dikkat edilecek başlıca unsurlar konu edinilecektir. Derste özgeçmiş yazımı ve iş görüşmesi uygulamalı bir şekilde işlenecektir. Ayrıca, akademik alandaki iş başvuru süreçlerinden özetle bahsedilecektir. Katılımcıların mevcut özgeçmişlerini yanlarında getirmeleri, dersin verimli işlenmesine katkıda bulunacaktır.

Vügar İmanbeyli: Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü'nde, yüksek lisans çalışmasını Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde ise doktora tezini hazırladı. Hâlihazırda İstanbul Şehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir. Ali Merdan Topçubaşı (1865-1934), Azerbaycan-Osmanlı İlişkileri (1918) ve Avrasyacılık: Rusya'nın Kimlik Arayışı isimli kitap çalışmalarının yanı sıra Rusçadan yaptığı tercümelemleri (Aleksandr Dugin, Rus Jeopolitiği: Avrasyacı Yaklaşım; Nikolay Trubetskoy, Avrupa ve Beşeriyet) yayımlanmıştır.

Bu seminer, Osmanlı sonrası dönemden günümüze Ortadoğu'yu konu alacaktır. Öncelikle, günümüzdeki birçok problemin de temel kaynağı olan modern Ortadoğu'nun ve yeni devletler sisteminin oluşum süreçleri ele alınacaktır. Daha sonra, 20. ve 21. yüzyıl Ortadoğu siyaseti, bölgenin kaderini derinden etkileyen temel çatışmalar/savaşlar, kritik olaylar ve dış müdahaleler üzerinden analiz edilecektir. Son olarak, literatüre "Arap Baharı", "Arap Devrimleri", "Arap İsyanları" gibi farklı isimlerle geçen süreç değerlendirilecek ve bu sürecin yerel, bölgesel ve küresel açıdan bir muhasebesi yapılacaktır. Bir yüzyıllık sürece odaklanacak bu seminerle günümüz Ortadoğu'sunda yaşanan problemlerin özellikle tarihî-siyasî ve toplumsal arka planına ışık tutulması hedeflenmektedir.

Zahide Tuba Kor: 2003'te Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisansını, 2007'de aynı bölümde "A Turning Point in Turkish-Syrian Relations: The Öcalan Crisis" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2004-2010 yılları arasında Anlayış dergisinde yazar ve editör olarak çalıştı. Ardından 2010-2014 döneminde Bilim ve Sanat Vakfı Küresel Araştırmalar Merkezi'nde koordinatör yardımcılığı görevini yürüttü. Araştırma konuları arasında Türk dış politikası, Ortadoğu ile dinler ve mezhepler tarihi bulunan Kor'un Anlayış başta olmak üzere çeşitli dergilerde Ortadoğu ve Türk dış politikası ile ilgili pek çok yazısı, yaptığı tercüme ve hazırladığı infografikler yayımlandı. Ortadoğu Konuşmaları: Bölgesel ve Küresel Perspektiften "Arap Baharı" (Küre Yayınları, 2014), Küresel Vicdanın Dilinden Özgürlük Filosu (2011), Witnesses of the Freedom Flotilla (2011), Ortadoğu'nun Aynası Lübnan (2009), Siyonizm Düşünden İşgal Gerçeğine Filistin (Fatma Tunç Yaşar ve Sevinç Alkan Özcan ile birlikte) adlı kitaplarının yanı sıra "Yahudi Kadının Modernleşme Tecrübesi ve İsrail Örneği" (Harf Harf Kadınlar, 2008) başlıklı bir çalışması bulunmaktadır. Özgürlük Filosu kitabının Boşnakçası 2013 yılında Flota slobode: razgovar sa putnicima adıyla yayınlanmıştır (çev. Avdija Salkovic).